

HAZAI LAPOKBÓL.

A gyermek (VII. évf., 1913, szerk. Nagy László.) 1. szám. Nemes Lipót A kültelki gyermek élete és jövője című tanulmányából közöl egyes fejezeteket; az egész önállóan jelenik majd meg. Nagy László a szentpétervári családi nevelési kongresszus számára írt dolgozatát közli: Az értelmi fejlődés egyik alapvető problémája címen. Eddig a gyermektanulmányi kutatás — úgymond — kevésbé terjedt ki arra, hogy a gyermeki fejlődés átmeneti korszakainak válságait megvilágítsa. Oka, hogy a kutató tudós ritkán férközhetik a nagy átalakulások rövid lejárátú korszakaihoz. Ezeket tisztán csak a szülő ismerheti fel, de hatása, következményei tudományosan is vizsgálhatók. Egyik főfeladat: az érzelmi fejlődés természetes korhatárának keresése, «keresendő az intellektus kialakulásának azon epochális korszaka, amely a természetes fejlődést lényegesen befejezi.» Írástudatlan katonáktól és 6—12 éves gyermekektől 6000-nél több rajzot gyűjtött, ezeket lélekfejlődéstani szempontok szerint csoportosította. Eredmény: a műveletlen felnőttek rajzainak színvonala átlagosan véve megegyezett a 9—10 éves gyermekek rajzaival, vagyis ugyanazok a lélektani jelenségek ugyanazon a színvonalon mutatkoztak. Ebből azt következteti, hogy a természetes fejlődés korhatára a betöltött 9-ik évre esik. Tehát megszűnt az első gyermekkor (3—8 év) s kezdődik a második (9—14 év); az átalakulás 8 éves korban indul meg s a 9-ik évvel befejeződik. «Úgy lehet, ezen időben olyan korszak alapozódik meg, amelynek intellektuális berendezésében önmagától többé lényeges változás nem történik.» Ha sikerül az értelmi fejlődés természetes korhatárát megállapítani, ez kulcsot ad a nevelés hatására vonatkozó kérdés megfejtéséhez, mert «ha a természetes határig eljut minden ember, úgy az átlagos emberek csak az esetben fejlődnek értelmileg tovább, ha didaxisban részesülnek». Nógrády László «Gyermek írók» címen ismerteti egy 12 éves tanítványának 169 lapos regényét; rámutat az olvasmányok hatására, gyermeklélektani vonásokra stb. Az ilyen termékeket a gyermek játékos kedve eredményeinek tartja. Minden iskolában bőven juthatunk eféléhez, ha a tanulók bizalommal vannak irántunk. Csak ne rendőri szempontot sejtsenek az érdeklődésünkben! Ily tekintetben a lapszerkesztés vágya is érdekes; az is jó korán szokott nyilatkozni. Azonban következtetést csak bő gyűjteményből vonjunk le. E füzet, mint rendesen, a körébe tartozó tárgyakról több, apró közlést tartalmaz. Német és francia nyelvű kivonattal záródik.